

Міністерство освіти і науки України

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

(Голова Приймальної комісії

Одеського національного

університету імені І.І. Мечникова

доктор юридичних наук, професор Вячеслав Труба

« 1 » квітня 2023 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

для осіб, які в 2023 р. вступають на навчання

до Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

для здобуття ступеня магістра,

за спеціальністю «ПОЛІТОЛОГІЯ»

Одеса – 2023

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ.

Призначення цього курсу – настроїти студентів на «політологічну» хвилю, на глибоке засвоєння ними основних теоретичних і практичних знань щодо обраної спеціальності. Розуміння суспільного значення політичної науки, її методологічних аспектів. Знання основних політологічних шкіл, концепцій, напрямків. Засвоєння найважливіших понять і термінів політології. Орієнтація у змісті і структурі політологічної освіти в Україні.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Загальні відомості про політику, природу та специфіку політологічних знань, теоретико-методологічні основи політичної науки;
- Соціальні функції політології, її роль в національному відродженні України;
- Опорні категорії і поняття, сучасний рівень розвитку політології як науки за кордоном і в Україні;
- Обсяг і зміст програми навчання політолога;
- Освітньо-кваліфікаційні вимоги до випускника, види і сферу його діяльності.

ВМІТИ:

- Орієнтуватися в сучасних напрямках розвитку політології, визначати її предмет, методи, характерні ознаки і функції в контексті інших суспільствознавчих наук;
- Аналізувати твори класиків світової і української політології, самостійно працювати з бібліографічною літературою;
- Мати уявлення про логіку і методологію навчального процесу, сприяти його удосконаленню;
- Формувати і відстоювати свою життєву позицію, чітко розуміти громадські та студентські права й обов'язки;
- Готувати повідомлення на політичну тему, брати участь у політичних дискусіях, політичних опитуваннях, передвиборчих компаніях;

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНИХ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ. ПОЛІТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ВІД ПЕРІОДУ СТАРОДАВНЬОЇ ІСТОРІЇ ДО СУЧАСНОСТІ.

Видатні представники політичної думки різних регіонів світу. Вплив політичних ідей на історичну творчість народів світу. Еволюція понять про мораль, право, владу і державу.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Політичні вчення Стародавнього Сходу;
- Політичні вчення Античного світу;
- Західноєвропейські політичні вчення нового часу /XVII-XVIII ст. Англія, Голландія, Франція;

- Політичні вчення в Німеччині наприкінці XVIII - XIX ст.;
- Політичні концепції західників і славянофілів;
- Розвиток політичної теорії марксизму;
- Політичні теорії третього світу /XX ст./

ВМІТИ:

- Розрізняти ліберальну, консервативну, неоконсервативну, соціалістичну і комуністичну традиції в політичній думці;
- Брати участь в якості експертів в політичних дискусіях, передвиборних компаніях, науково-практичних конференціях;
- Орієнтуватися в тенденціях розвитку сучасних політичних вчень, їх взаємодії і впливу на політичну думку України.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ В УКРАЇНІ.

Ідеї свободи, національної державності і демократії – основа суспільно-політичних поглядів. Політична думка України від часів Київської Русі до сучасного періоду розбудови незалежної держави. Формування у студентів гуманістичного світогляду, почуття національної самосвідомості і гідності.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Об'єкт, предмет і метод історії політичної думки в Україні;
- Історію національного політичного мислення в т.ч. політичні школи, концепції і основні етапи розвитку.

ВМІТИ:

- Досліджувати проблеми історії і теорії української нації і держави, сучасне політичне життя;
- Давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних течій, партій, лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів та правової держави;
- Орієнтуватись в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі;
- Визначати перспективи розвитку української політології.

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ.

Генеza і розвиток політичних партій консервативного, ліберального, соціалістичного, соціал-демократичного, комуністичного напрямків, особливості організаційної будови, досвід практичної діяльності, зміст їх програм, роль і місце в історичних подіях, процесах, формування та функціонування партійних систем.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Предмет і метод курсу, його понятійно-категоріальний апарат;
- Умови, фактори виникнення і розвитку партій;

- Методологічні й теоретичні основи, програмні положення, особливості організаційної будови, історичний досвід діяльності партій та їх лідерів;

- Умови виникнення і функціонування партійних систем.

ВМІТИ:

- Класифікувати політичні партії, оцінювати їх роль і місце в процесах суспільного розвитку;

- З'ясувати причинно-наслідкові зв'язки в розвитку і кризах, успіхах і невдачах політичних партій, критично оцінювати їх історичний досвід;

- Використати знання історичного досвіду в аналізі і оцінці сучасних політичних ситуацій, процесів, в з'ясуванні тенденцій і перспектив їх розвитку, експертній оцінці існуючих та розробці політичних програм, платформ;

- Вести наукову роботу, формувати особисту обґрунтовану концепцію суспільно-політичного розвитку, відстоювати її в дискусіях.

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ.

В системі політичних наук фундаментальна учбова дисципліна, яка має призначення збагатити майбутніх спеціалістів-політологів знанням основних категорій політичного життя, концептуальних методологічних засад теоретичного осмислення політичного життя, а також технологій політичної діяльності. В структурі курсу викладають цілі та методи теорії політики; політика і природа; багатогранність політичної влади; загальне і особливе в політичних системах; політичність процесу; політична свідомість і політична культура. Демократія як цінність сучасної політики і цивілізації.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Основні поняття політології;

- Місце і роль нормативного політичного знання в системі гуманітарної освіти та професійної підготовки;

- Природу та функціональне призначення політичної влади, засоби і форми її здійснення;

- Загально- цивілізаційні тенденції розвитку політичних процесів;

- Роль спадковості у стійкості політичних систем;

- Механізми виявлення та формування форм та рівня політичного мислення і політичної культури;

- Основні концепції політичного розвитку сучасного суспільства;

ВМІТИ:

- Використовувати понятійний апарат політології при оцінках конкретних політичних ситуацій;

- Орієнтуватися у різноманітності та протиріччях інтересів суб'єктів політики;
- Аналізувати політичний курс держави та дієвості засобів його здійснення;
- Оцінити рівень політичної культури конкретної особистості та в цілому в суспільстві;
- Аргументовано відстояти свою позицію в політичній дискусії;
- Прогнозувати розвиток політичних процесів.

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.

Загальні принципи, тенденції та закономірності взаємодії політичних спільностей, держав і наддержавних утворень на світовій арені. Включає теоретичні основи цих відносин, світовий політичний процес в минулому та на сучасному етапі, регіональні міжнародно-політичні проблеми, розуміння ролі України в системі світової політики.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Міжнародні відносини як особливий вид політичних відносин, об'єкт та методи їх пізнання;
- Суть зовнішньої політики, принципи міжнародної діяльності, систему і структуру міжнародних відносин, їх учасників;
- Практику міжнародних відносин;
- Чинники політичної поведінки урядів, політичних рухів, партій, окремих діячів стосовно світової політики;
- Якими обставинами зумовлена зовнішня політика України.

ВМІТИ:

- Аналізувати і класифікувати міжнародні події, робити відповідні висновки;
- Прогнозувати розвиток політичного процесу на планеті, передбачати як це торкнеться України;
- Давати рекомендації з приводу зовнішньої політики, писати аналітичні довідки та інші документи;
- Відстоювати особистий погляд на міжнародній події, вести роз'яснювальну роботу з приводу зовнішньої політики уряду України, виступати в засобах масової інформації з цих питань;
- Спілкуватися з колегами з-за кордону, влаштовувати прийом чи брати участь в зустрічі закордонних делегацій.

ЕТНОПОЛІТОЛОГІЯ.

Етнополітологія займається вивченням етнополітичних процесів, впливів етнічних традицій на політичну систему, політику в цілому. Значення її вивчення полягає в тому, що сучасний стан політичного розвитку

безпосередньо зв'язаний етнічними процесами. Головна мета курсу – навчити студентів розуміти, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і перспективи розвитку етнополітики в світі і в Україні.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Суть етнополітики та основні її парадигми;
- Основні етапи вивчення етнополітики;
- Основні тенденції розвитку сучасної етнополітичної ситуації і світі, в Україні.
- Етнополітичні характеристики українського народу.

ВМІТИ:

- Виявляти характерні риси етнополітичної ситуації в тому чи іншому конкретному регіоні;
- Визначити вплив етнічних факторів на процес політичної боротьби та державну політику, структуру влади тощо;
- Прогнозувати розвиток етнополітичних процесів та ситуації в цілому;
- Робити конкретні рекомендації для тих чи інших етнополітичних рішень;
- Пропонувати рекомендації для гармонізації міжнаціональних відносин.

ПРИКЛАДНА ПОЛІТОЛОГІЯ.

Прикладна політологія як навчальна дисципліна озброює системою конкретних уявлень у галузі практичного застосування теоретичного і емпіричного політичного знання. Вона вчить аналізувати і оцінювати сучасні політичні процеси в Україні. Головна її функція – навчати ефективно користуватися інструментами і механізмами перетворення політичних реалій.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Принципи і методикку здійснення реформ у галузі внутрішньої та зовнішньої політики, сучасні технології та анти технології політичних процесів, підготовки і реалізації політичних рішень;
- Методологію і методикку перетворення складових частин політичного процесу та сторін, політичного життя соціальних груп, спільностей, українського суспільства загалом;
- Тенденції розвитку політичних процесів у громадських і державних структурах, у різних регіонах країни та світу, системи соціальних показників, що виступають у якості політичних пріоритетів для соціального планування, проектування та прогнозування.

ВМІТИ:

- Аналізувати умови та причини стабілізації чи перетворення або ослаблення влади, динаміки політичних сил, володіти механізмами трансформації, зміцнення або розхитування політичних інститутів, управління політичними процесами;
- Кваліфіковано виконувати консультативну, експертну, аналітичну та інші функції професійного політолога щодо оцінки подій, фактів, політичних рішень та акцій;
- Професійно вирішувати політичні проблеми, які виникають у життєдіяльності організацій і колективів, різних регіонів України на основі розробки інноваційних політичних технологій;
- Розпізнавати, компетентно вирішувати і прогнозувати існуючі та назріваючі політичні конфлікти, пропонувати кваліфіковані рекомендації з метою їхнього запобігання, ефективно використовувати можливості активізації політичних сил, політичної соціалізації та політизації особистості, поглиблення процесу демократизації українського суспільства загалом.

СУЧАСНА ЗАРУБІЖНА ПОЛІТОЛОГІЯ.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є досягнення сучасної зарубіжної політології та соціальної філософії, доробки її видатних представників, в яких аналізується динаміка розвитку сучасного світу, що пов'язана із переходом багатьох держав до демократії, залученням широких мас до активного політичного життя, глобалізацією міжнародних відносин, кардинальними змінами інформаційного, інтелектуального, технологічного та психологічного характеру тощо.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Основні трактовки вузлових політологічних проблем з точки зору різних зарубіжних шкіл та напрямків, об'єктивно та критично їх оцінювати;
- Зміст понять «теорія», «концепція», «політична теорія». Місце сучасних теорій в системі знань про політику;
- Основні сучасні концепції щодо проблем глобального світу, демократизації, межцивілізаційних відносин, основних акторів сучасного політичного процесу, тенденцій розвитку сучасного громадянського суспільства;
- Про можливість різноманітних інтерпретацій політичних проблем, що захищає від догматизму та ідеологічного ангажування;

ВМІТИ:

- Володіти і чітко оперувати понятійно-категоріальним апаратом політологічної дисципліни;
- Орієнтуватися в різних трактовках вузлових політичних проблем, бачити їх соціально-політичні підстави;

- Виробляти самостійний підхід до оцінки сучасного політичного процесу, опираючись на різноманітність концепцій зарубіжної та вітчизняної політології;
- Порівнювати сильні та слабкі сторони методологій та методик, розроблених різними політологічними школами;
- Переосмислювати та переоцінювати наявні стереотипи і підходи в оцінці сучасної ситуації в світі, Україні та українській політичній науці;
- Використовувати набуті знання у власній фаховій діяльності в якості радника, експерта, аналітика в будь-якій інституції, структурі чи організації.

ПОЛІТИЧНІ РЕЖИМИ.

Загальні поняття про політичний режим. Вчення про політичний режим в історії політико-правової думки. Класифікація політичних режимів, їх характеристики. Політичні режими ведучих країн світу. Історичний досвід переходу від тоталітарного до демократичного політичного режиму.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Визначення політичного режиму;
- Вчення про політичний режим в історії політичної думки;
- Типи політичних режимів, їх відмінні ознаки;
- Історичний досвід переходу до демократичного політичного режиму;
- Особливості демократичних процесів перехідного періоду.

ВМІТИ:

- Розпізнати різні типи політичних режимів сучасності;
- Давати порівняльну та критичну оцінку, характеристику різним політичним режимам;
- Розкривати сутність політичного режиму, тенденції його розвитку;
- Визначати своє відношення до сучасних політичних режимів;
- Виступати на конференціях, дискусіях, в друкованих виданнях щодо проблем сучасних політичних режимів.

ПОЛІТИЧНІ ЕЛІТИ І ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО.

Політичні еліти і політичні лідери як важливіші та найбільш впливові суб'єкти політики. Сучасні теорії еліт і політичного лідерства. Культура політичного діяча. Соціально-психологічні аспекти політичного лідерства. Лідерство і політичні рішення. Політичне лідерство в міжнародних відносинах. Місце і відповідальність еліт і політичних лідерів у побудові незалежної України.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Класичні і сучасні теорії еліт і лідерства в зарубіжній та українській суспільній думці;
- Закономірності утворення і різновиди панівної еліти;
- Вимоги до особистих якостей сучасного політичного лідера;
- Природу, ознаки і функції політичного лідерства.

ВМІТИ:

- Досліджувати і оцінювати діяльність еліт і лідерів у соціально-політичних процесах;
- Удосконалювати механізми формування, функціонування і контролю за діяльністю лідерів і політичних еліт;
- Давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і рухів, їх лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів;
- Розроблювати ефективні технології боротьби за лідерство та політичну владу, способи формування іміджу політика;
- Розрізняти формальне та неформальне лідерство.

ТЕОРІЯ ПОЛІТИЧНОГО КОНФЛІКТУ.

Політичний конфлікт як різновид конфліктної взаємодії. Зарубіжні теорії політичного конфлікту. Види та типи політичного конфлікту. Методи вивчення соціально-політичної напруженості. Шляхи розв'язання конфлікту. Види та типи політичного конфлікту в сучасній Україні. Методи прогнозування розвитку конфлікту та регулювання останнього.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Соціологічну, соціально-психологічну, політологічну теорію конфлікту;
- Соціальну структуру сучасного суспільства в Україні;
- Соціологічні методи вимірювання та діагностики соціальної напруженості.

ВМІТИ:

- Здійснювати соціологічне дослідження конфліктної ситуації, соціальне проектування, її динаміку;
- Розробляти соціально-прогностичні моделі розвитку конфлікту та його розв'язання;
- Консультувати з питань конкретних політичних конфліктів;
- Аналізувати конкретні конфліктні ситуації, пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ: МІСЦЕ І РОЛЬ В ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА.

Структурна організація, способи та функції політичної комунікації в суспільстві. Мобілізаційна та маркетингова форми політичної комунікації. Специфіка та організація сучасної мас – медійної політичної комунікації. Місце і функції ЗМІ у політичній системі суспільства. Семіотичні та психологічні засади політичної комунікації. Сучасна інформаційна політика української держави.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Загальні методологічні принципи аналізу комунікаційних та інформаційних явищ;
- Основні зарубіжні та вітчизняні концепції щодо комунікативних процесів;
- Специфічні риси ЗМІ як своєрідної «четвертої гілки вдали», їх місце, роль, функції у політичній системі суспільства;
- Особливості процесу функціонування системи засобів масової інформації в Україні.

ВМІТИ:

- Проводити дослідження впливу преси на політику;
- Проводити аналіз комунікативних засобів впливу політики на суспільство;
- Використовувати навички ділових стосунків з представниками засобів масової інформації;
- Володіти найбільш розповсюдженими методами організації інформаційного супроводу виборчих компаній;
- Грамотно складати різноманітні інформаційні матеріали: прес-релізи, заяви, повідомлення, огляди політичних подій тощо.

ПАРТІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ.

Історичні передумови виникнення політичних партій та рухів в сучасній Україні. Діалектика розвитку програмних засад політичних партій та рухів в світлі тенденцій розбудови незалежної України. Політичні лідери. Характер та роль політичних партій та рухів в суспільно-політичних процесах сучасної України.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Правовий статус політичних партій в політичній системі суспільства;

- Класифікацію політичних партій України;
- Програмні цілі та тактичні принципи діяльності сучасних політичних партій та рухів України;
- Механізм впливу політичних партій на процеси управління та формування основних напрямків державної політики України.

ВМІТИ:

- Визначати політичне спрямування програмних засад сучасних партій України;
- Оцінювати роль партій в процесах розбудови української держави;
- Визначати політичний рейтинг лідерів політичних партій та рухів;
- Давати пропозиції партійним та громадським структурам з проблем вдосконалення діяльності;
- Давати політологічні рекомендації щодо організаційних питань функціонування партій.

ПОЛІТИЧНА ФУНКЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ.

Соціальна структура як навчальна дисципліна і політика як наука про соціальну морфологію суспільства, організацію різних категорій соціальних спільностей та прошарків, їх вплив на політику. Вплив на політику сучасних процесів соціальної інтеграції та дезінтеграції, які мають місце в Україні. Це галузь знань про залежність політики від соціальних типів особистості, соціальних організацій та інститутів.

*ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ
ЗНАТИ:*

- Соціальну структуру суспільства, зокрема громадянського та держави;
- Суб'єктний склад соціальної структури і політики України;
- Залежність характеру політики від типів стратифікації та мобільності;
- Зв'язок політики з внутрішньою та зовнішньою структурою населення України.

ВМІТИ:

- Давати оцінку діяльності соціальних інститутів як компонентів соціальної структури та інструментів політики;
- Розпізнавати залежність соціальних типів особистості і політики від характеру соціальної структури;
- Аналізувати процеси соціальної диференціації в Україні і їх вплив на політику;

- Аналізувати і прогнозувати майбутнє процесу соціальної ідентифікації, їх залежність від характеру політики;
- Орієнтуватися в стратифікаційних моделях населення України та інших держав, які здійснюють вплив на здійснення політики.

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ.

Поняття і система місцевого самоврядування. Принципи самоврядування. Рівні організації самоврядування. Ради як органи місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Збори по місцю проживання. Співвідношення місцевого самоврядування і державного управління.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Принципи самоврядування;
- Систему самоврядування в Україні, інших державах;
- Шляхи вдосконалення місцевого самоврядування.

ВМІТИ:

- Визначати повноваження місцевого самоврядування;
- Орієнтуватись в розмежування державного управління і місцевого самоврядування;
- Оцінювати ефективність діяльності місцевого самоврядування;
- Виявляти недоліки в діяльності Рад;
- Використовувати досягнення світового досвіду місцевого самоврядування в умовах децентралізації в Україні.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ.

Курс зорієнтований на порівняльний аналіз таких явищ, категорій, понять, як політичні інститути і процеси, політичні норми, традиції та звичаї, політичні режими та програми, політична поведінка та виховання, політична влада тощо. Головною вирішальною ланкою у структурі сучасної порівняльної політології є вирішення проблем поєднання політичної статичності з політичною динамікою суспільства; політичної консервації і трансформації різноманітних політичних систем.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- Основні особливості і риси, суть, соціальний зміст і призначення;
- Сильні та слабкі сторони різних політичних інститутів, їх можливості для прогресивного розвитку суспільства;
- Економічні, соціально-політичні та ідеологічні основи різних соціально-політичних рухів, їх вплив на суспільне життя;
- Рушійні сили, фактори розвитку та гальмування, мотиви політичних перетворень у різних країнах та регіонах.

ВМІТИ:

- Ставити та протиставити різні політичні об'єкти в усьому комплексі їх взаємозв'язків і взаємодій;
- Проводити диференційно порівняльний аналіз у таких напрямках як інституційний, функціональний, нормативний, комунікативний та ін..;
- Володіти методикою та технікою впровадження порівняльних досліджень;
- Чітко розрізняти загальну та порівняльну політологію;
- Вивчати політичну компаративістику в її змінах та розвитку.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТАРИЗМ

Курс має на меті формування системи знань щодо функціонування законодавчої влади в демократичних суспільствах із різною структурою, повноваженнями та функціями. Ознайомлення студентів з досвідом діяльності сучасних парламентів та вивчення і аналіз особливостей процесів становлення і розвитку парламентаризму в Україні в контексті європейської практики. Засвоїти основні функції парламенту та ґрунтовно вивчити процес законотворення в сучасному українському парламенті.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

ЗНАТИ:

- сутність та зміст основних понять: “парламентаризм”, “парламент”, «функції та повноваження парламенту», “законотворчий процес”, «парламентський процес», «парламентські процедури», “статус депутата парламенту” тощо;
- класичні теорії парламентаризму та українську політичну думку зокрема;
- витоки та сучасний стан розвитку парламентаризму в Україні;
- порядок формування Верховної Ради, місце і роль фракцій, комітетів, комісій в парламентській діяльності;
- порядок проходження законопроекту у Верховній Раді та особливості законодавчого процесу в цілому;
- перспективи парламентаризму в Україні.

ВМІТИ:

- проаналізувати основні складові й специфічні риси парламентаризму в перехідних суспільствах на прикладі України;
- провести порівняльний аналіз стану розвитку українського парламентаризму в контексті європейських реалій;
- аналізувати і давати оцінку динаміці українського парламентського процесу;
- формулювати власну точку зору на парламентський процес та вільно її відстоювати і захищати в будь-яких дебатах або у відношеннях з владою (через систему інститутів).

- набути професійних здібностей щодо аналізу та експертних оцінок парламентського та політичного процесів в цілому.

Список рекомендованої літератури

1. Довгань В.М. Європейський парламент. Правовий статус і компетенції в системі органів Європейського Союзу: Монографія. Київ : КНТ, 2007, 204 с.
2. Конституція України. Київ : Центр навчальної літератури (ЦУЛ), 2020
3. Історія політичної думки: підручник / за ред.Н.М.Хоми. Львів : «Новий Світ - 2000», 2016. – 1000 с.
4. Історія політичної думки України: підручник / за ред.Н.М.Хоми. Львів : «Новий Світ - 2000», 2017. – 632 с.
5. Подмазко Є.А. Загальна теорія політики як метатеорія. Одеса : Друк, 2008.
6. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / І.М.Коваль (керівник авт. колективу), Л.О. Ануфрієв, О.І.Брусилівська та ін. – Харків : Фоліо, 2012. 414 с.
7. Політологія. Кн. 1-2./ За ред. А.Колодій. Київ : Елга, Ніка-центр, 2003. 606 с.
8. Політологія: навчально-енциклопедичний словник-довідник для студентів ВНЗ I-IV рівнів акредитації / За наук. ред. Н.М.Хоми. Львів, «Новий світ – 2000», 2014. 779 с.
9. Політологія: історія та методологія. Підручник. / За ред. Ф.М.Кирилюка. Київ , 2000.
10. Політологія. Кінець XIX – перша половина XX ст. Хрестоматія / За ред. О.І. Семківа. Львів : Світ, 1996.
11. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / За ред. Ф. Рудича. Київ , 2002.
12. Погорілий Д.Є. Політологія: кредитно-модульний курс. Навч. посібник. – Київ : Центр учбової літератури, 2008. 432 с.
13. Рудич Ф.М. Політологія. Курс лекцій. – Київ , 2006.
14. Рябов С. Політичні вибори. Навчальний посібник. Київ : Тандем, 1998.
15. Холод В.В. Лекції з політології: Навчальний посібник. – 2-ге вид., стер. Суми : ВТД «Університетська книга», 2003.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВІДПОВІДІ АБИТУРІЄНТА

Критерії оцінки

Завдання екзаменаційного тесту покликані виявити рівень знань, набутих студентами, які отримали освітній ступень бакалавра міжнародних відносин та бажають продовжити навчання за ОКР «магістр».

Пропоновані екзаменаційні тести складаються з **50** завдань закритого типу. Кожна правильна відповідь оцінюється в **2** бал. Невірна відповідь оцінюється у **0 (нуль) балів**.

Максимальною оцінкою за вдало написаний тест є **100** балів.

Кожне виправлення вважається помилкою та не зараховується як правильна відповідь. Будьте особливо уважними під час заповнення цього бланку, не погіршуйте Вашого результату неправильною формою запису відповідей.

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому предметна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнтів, на вимогу членів предметної комісії, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Голова фахової атестаційної комісії,

кандидат політичних наук, доцент

Ольга Дяченко